

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

6. helmikuuta 2003

B5-0129/2003

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

suullisen kysymyksen B5-0005/2003 johdosta

työjärjestyksen 42 artiklan 5 kohdan mukaisesti

Esittäjä(t): Paul A.A.J.G. Lannoye, Nelly Maes, Elisabeth Schroedter, Patricia McKenna, Caroline Lucas, Per Gahrton, Matti Wuori, Bart Staes, Heidi Anneli Hautala ja Hiltrud Breyer

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Räjähämättömien taisteluvälineiden (maamiinat ja rypälepommit) sekä uraania (köyhdytettyä ja köyhdyttämätöntä) sisältävien ammusten vahingolliset vaikutukset

Euroopan parlamentin päätöslauselma räjähtämättömien taisteluvälineiden (maamiinat ja rypälepommit) sekä uraania (köyhdytettyä ja köyhdyttämätöntä) sisältävien ammusten vahingollisista vaikutuksista

Euroopan parlamentti, joka

- A. ottaa huomioon rypälepommeista ja köyhdytettyä uraania sisältävistä ammuksista aiemmin antamansa päätöslauselmat ja palauttaa erityisesti mieliin näitä ammustyypejä koskevien käyttökieltojen aikaansaamisen tärkeyden täydellistä kieltoa odotellessa,
- B. ottaa huomioon sodanaikaisia räjähteitä ja ajoneuvomiinoja käsittelevän kansallisten asiantuntijoiden ryhmän tekemän työn ja sen, että ryhmä on keskustellut aseista ja asejärjestelmistä, räjähtämättömiä ammuksia tuottavat rypälepommit mukaan lukien, ja että ryhmä aikoo aloittaa niitä koskevat neuvottelut vuonna 2003,
- C. ottaa huomioon, että komissio on edistynyt kiitettävästi miinojen raivaamisen tukemisessa,
- D. ottaa huomioon, että jalkaväkimaamiinoja ja ajoneuvomiinoja käytetään jatkuvasti monissa merkittävissä aseellisissa konflikteissa, kuten äskettäisessä potentiaalisesti katastrofaalisessa Intian ja Pakistanin välisessä aluekiistassa, ottaa huomioon, että maamiinoja käytetään pääasiassa konflikteissa, joihin osallistuu sekä valtioita että ei-valtiollisia aseistautuneita ryhmiä,
- E. toteaa, että kaikki EU:n jäsenvaltiot Suomea ja Kreikkaa lukuun ottamatta ovat allekirjoittaneet henkilömiinojen maailmanlaajuisesta kieltoa koskevan Ottawan sopimuksen eivätkä siis enää käytä tämäntyyppisiä aseita, panee merkille, että Nato on *de facto* kieltänyt jalkaväkimiinojen käytön,
- F. ottaa huomioon, että rypälepommeja käytetään laajalti aseellisissa konflikteissa; ottaa huomioon, että erityisesti liittouman joukot ovat käyttäneet niitä sotilaallisissa interventioissa Balkanilla, Irakissa ja Afganistanissa; ottaa myös huomioon, että Venäjän armeija käyttää niitä Tšetšeniassa,
- G. ottaa huomioon muun muassa Yhdysvaltojen ja Yhdistyneen kuningaskunnan joukkojen käyttäneen köyhdytettyä uraania sisältäviä ammuksia aiemmissa sotilaallisissa interventioissa, esimerkiksi Balkanilla ja Irakissa,
- H. ottaa huomioon Yhdysvaltain puolustusministeriön todenneen tammikuussa 2002, että köyhdytettyä uraania sisältävistä ammuksista peräisin oleva säteily on lisääntynyt Afganistanissa, huolimatta siitä, että niin Euroopan parlamentissa kuin Yhdistyneen kuningaskunnankin parlamentissa on aiemmin väitetty, että kyseisenlaisia ammuksia ei käytetty Afganistanissa,

- I. ottaa huomioon, että sairastuneilta siviileiltä lähellä Yhdysvaltojen pommituskohteita Afganistanissa otetut lääketieteelliset näytteet, jotka kanadalainen tutkimuslaitos UMRC (Uranium Medical Research Centre, www.umrc.net) tutki, osoittivat 100 kertaa normaalitasoa suurempia uraanikertymiä, joka muodostuivat köyhdyttämättömästä uraanista,
- J. ottaa huomioon Yhdysvaltojen patenttivilaston ja Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriön julkisista asiakirjoista ilmenevän, että uraania sisältäviä täsmäasejärjestelmiä koskevaa teknologiaa, kuten suurten täsmäpommien ja risteilyohjusten räjähtävien läpäisykärkien pitkälle kehitettyjä malleja ja panssarintorjuntaohjusten ja rypälepommien onnttoja taistelukärkiä, on kehitetty ja testattu vuodesta 1985 lähtien,
- K. ottaa huomioon, että nämä aseet kuuluvat yhä armeijoiden asevarastoihin ja että niistä käydään jatkuvasti kauppaa yli 20:ssa maassa ja että niitä näin ollen käytetään todennäköisesti tulevaisuudessakin sotilaallisissa operaatioissa,
- L. ottaa huomioon, että Pohjois-Atlantin liitto Nato ei ole kieltänyt tämän tyyppisiä aseita kumppaneiltaan ja että niitä käytetään tästä syystä todennäköisesti Naton nopean toiminnan joukkojen operaatioissa,
- M. ottaa huomioon, että – vaikka tunnustaakin sen, että kansainvälisessä oikeudessa ei tätä nykyä erityisesti viitata köyhdytettyyn uraaniin – ei ole olemassa julkisesti näkyviä, uskottavia pyrkimyksiä sen varmistamiseksi, että tällaisten aseiden käyttö ei riko tavanomaisten aseiden käyttöä koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjaa I; (sopimuksen täydellinen nimi on 'yleissopimus tiettyjen sellaisten tavanomaisten aseiden käytön kielloista tai rajoituksista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan tarpeettoman vakavia vammoja tai olevan vaikutuksiltaan umpimähkäisiä' pöytäkirjassa I on kyse 'havaitsemattomista sirpaleista') ja sen aihetta koskevia artikloja, jotka käsittelevät niiden käyttöä ja vaikutuksia siviilien kannalta,
- N. ottaa huomioon, että nykyisellään kansainvälinen oikeus ei tarjoa konfliktien ja erityisesti tiettyjen aseiden ja asejärjestelmien vaikutusten koskettamille yksityisille siviilihenkilöille ja heidän perheilleen mahdollisuutta vaatia kyseisten aseiden ja asejärjestelmien käyttäjiltä korvauksia,
- O. ottaa huomioon eräiden valtioiden, EU:n jäsenvaltiot mukaan lukien, olevan halukkaita osallistumaan ponnisteluihin tämän puutteen korjaamiseksi tarjoamalla kyseisistä aseista kärsimään joutuneille, riippumatta siitä, ovatko he itse käyttäneet niitä, apua, joka voi olla maan raivaamisen kaltaista taloudellista tukea tai sosiaalitukea, kuten lääketieteellistä apua; katsoo kuitenkin, että kyseisiä ponnisteluja ei pidä käyttää verukkeena sille, että näitä alueita hallussaan pitäviltä valtioilta poistetaan niille voimassaolevan lainsäädännön mukaan kuuluva velvollisuus auttaa paikallisväestöä,
- P. katsoo, että unionin kansalaisia sekä rauhanturva- ja rauhaanpakottamisoperaatioihin osallistuvia siviili- ja sotilashenkilöitä on joutunut ja joutuu jatkossakin kyseisten

aseiden uhreiksi humanitaarisissa siviili- ja sotilastehtävissä ja mahdollisesti myös tulevaisuuden yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan tehtävissä,

- Q. ottaa huomioon, että väkivallan kohdistaminen siviileihin missä konfliktissa ja millä aseella tahansa on vastoin voimassa olevaa sitovaa kansainvälistä ja humanitaarista oikeutta (Geneven yleissopimukset mukaan lukien), etenkin tapauksissa, joissa käytetään umpimähkäisiä vaikutuksia omaavia aseita alueilla, joilla voidaan odottaa syntyvän suuria määriä siviiliuhreja, kuten kaupunkialueilla ja julkisten rakennusten ollessa maaleina; korostaa, että kyseisenlaista käyttöä voidaan mahdollisesti pitää sotarikoksina ja että ne siten kuuluvat viime kädessä Kansainvälisen rikostuomioistuimen toimivallan piiriin,
- R. katsoo olevan olennaisen tärkeää, että EU yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikka kehittäessään ja aseistettuihin joukkoihin turvautuessaan noudattaa tinkimättä kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja aseidenvalvontaa koskevaa säädäntöä,
1. kehottaa Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita tarkistamaan aseiden suunnittelu- ja kehityshankkeet ja valvomaan niitä, jotta varmistetaan, että ne ovat kansainvälisen oikeuden relevanttien säännösten mukaisia ja vastaavat korkeimpia kansainvälisiä standardeja, joilla pyritään estämään aseiden tekninen väärinkäyttö, vääränlainen sijoittelu, väärinkohdistaminen ja toimintahäiriöt; kehottaa julkistamaan kyseisen tarkistus- ja seurantaprosessin tulokset;
 2. kehottaa EU:ta, EU:n jäsenvaltioita, Natoa ja sen EU:hun kuulumattomia jäsenvaltioita antamaan julkilausuman, jossa taataan, että ne eivät käytä nykyisissä eivätkä tulevaisuudessa aseellisissa konflikteissa aseita tai asejärjestelmiä, jotka ovat kiellettyjä tai joiden katsotaan olevan kansainvälisen oikeuden vastaisia;
 3. kehottaa niitä antamaan julkilausuman ja vakuutuksen siitä, että ne eivät käytä jalkaväkimiinoja, rypälepommeja tai köyhdytettyä tai köyhdyttämätöntä uraania sisältäviä ammuksia Irakissa,
 4. kehottaa Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita sekä ehdokasvaltioita tukemaan täysin kansallisten asiantuntijoiden ryhmää neuvotteluissa uudesta tai muutetusta pöytäkirjasta vuodelta 1980 peräisin olevalle tavanomaisille aseille koskevalle yleissopimukselle sodanaikaisiin räjähteisiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi ja mallien aikaansaamiseksi uhrien auttamiseksi nopeasti;
 5. kehottaa Euroopan unionia antamaan täyden tukensa komission miinanraivausohjelmille; korostaa, että kyseiset ohjelmat tulisi ulottaa koskemaan laajemminkin sodanaikaisia räjähteitä; kehottaa komissiota kertomaan, miten tämä voitaisiin käytännössä toteuttaa;
 6. kehottaa komissiota antamaan asiasta tiedonannon, jossa esitetään yksityiskohtaisesti, miten komissio tehostaa ponnistelujaan sellaisten hankkeiden hyväksi, joilla autetaan henkilömiinojen tai räjähtämättömien taisteluvälineiden uhreja (ensihoito ja sosiaalista ja taloudellista uudelleensopeutumista koskevat hankkeet), ja miten komissio

kannustaa miinaongelmasta kärsiviä kolmansia maita luomaan kansallisia toimia uhrien auttamiseksi;

7. kehottaa komissiota esittämään tiedonannossa arvionsa prioriteeteista ja parhaista käytännöistä, jotka voitaisiin sisällyttää kansainvälisiin oikeudellisiin ponnisteluihin räjähtämättömiin taisteluvälineisiin liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi, jotta tuettaisiin vuodelta 1980 peräisin olevan tavanomaisia aseita koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten pyrkimyksiä Genevessä;
8. kehottaa Euroopan unionia ryhtymään tarvittaviin toimiin vuoden 1997 Ottawan sopimuksen ja tavanomaisia aseita koskevan vuoden 1980 yleissopimuksen yleisen soveltamisen edistämiseksi erityisesti Euroopan unionin jäsenvaltioiden, ehdokasvaltioiden ja kolmansien maiden, varsinkin AKT-maiden ja Yhdysvaltain osalta; kehottaa kyseisiä valtioita allekirjoittamaan tai ratifioimaan sopimukset ja panemaan ne täytäntöön;
9. kehottaa kieltämään ei-valtiollisilta aseistautuneilta ryhmiltä henkilömiinojen käytön, tuotannon, varastoinnin ja kuljetuksen; kehottaa Ottawan sopimuksen sopimuspuolia sisällyttämään tämän kysymyksen tulevan Bangkokin kokouksen asialistaan ja tukemaan kansalaisjärjestöjen ja kansainvälisten humanitaaristen järjestöjen ponnisteluja ei-valtiollisten aseistautuneiden ryhmien saamiseksi mukaan maamiinojen kieltämiseen tähtäävään prosessiin;
10. kehottaa Euroopan unionia tukemaan kaikin tavoin riippumatonta ja perusteellista tutkimusta köyhdytettyä tai köyhdyttämätöntä uraania sisältävien ammusten käytön aiheuttamista vahingollisista vaikutuksista sotilaallisissa operaatioissa esimerkiksi Balkanilla, Afganistanissa ja Irakissa; korostaa, että tutkimusten pitäisi koskea myös näiden aseiden vaikutuksia sekä kyseisillä alueilla toimiviin sotilaisiin että siviilihenkilöihin ja heidän maahansa; pyytää, että nämä tutkimustulokset julkistetaan ja esitetään Euroopan parlamentille;
11. kehottaa komissiota julkaisemaan tiedonannon, jossa esitetään yksityiskohtaiset tiedot niistä riskeistä, joille EU:n avustustyöntekijät ovat altistuneet ja altistuvat koko ajan hoitaessaan tehtäviään sellaisilla alueilla, joilla on valmistettu räjähtämättömiä taisteluvälineitä ja/tai on käytetty köyhdytettyä tai köyhdyttämätöntä uraania sisältäviä ammuksia; kehottaa komissiota antamaan selonteon turvallisuusohjelmista ja toimista tällaisten riskien vähentämiseksi kenttäoperaatioissa (taloudelliset vaikutukset mukaan lukien) sekä kertomaan, mitä korvauksia uhreille maksettaisiin;
12. kehottaa Euroopan unionia johtavan roolinsa parasta mahdollista toteutumista ajatellen päättämään välittömästi rypälepommien sekä köyhdytettyä ja köyhdyttämätöntä uraania sisältävien ammusten käyttökiellosta siihen saakka, kunnes saadaan valmiiksi kattava tutkimus kansainvälisen humanitaarisen oikeuden vaatimuksista;
13. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, EU:n jäsenvaltioille, kaikille Naton jäsenmaille, YK:n pääsihteerille, Ety-järjestölle ja kaikkien tässä päätöslauselmassa mainittujen maiden hallituksille.